

Szerkesztőség: KIRCHNER E.-féle
könyvnyomdai műintézet, Versecz

Előfizetési díj: egész évre
helyben 6 korona.

Előfizetési díj: egész évre
vidéken 7 korona.

Egyes szám ára 12 fillér

DÉLVIDÉK

Kiadó-hivatal: KIRCHNER E.-féle
könyvnyomdai műintézet, Versecz

Hirdetési díj petitorsoroként
12 fillér. Nyilttérben egy
sor 20 fillér.

Hirdetések elfogadtnak
minden hirdetési irodában.

Előbb: „DÉLVIDEKI NEMZETÖR“

A „VERSECZI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

HOGY KELL ÉLNI AZ ARATÁSIG.

Igy tél utólján, tavasz kezdetén, még békeidőben is megiehető nehéz gondot szokott okozni ez a minden évben visszakérülő töprengő kérdés: Hogy leszünk kiujjig?

Mennyivel aggodalomkeltőbb ez a felsóhajtás most, mikor a megszokott, rendes szükös állapoton felül még a háborus időkkel mindenha együtt járó inséges napok réme is ijesztget bennünket.

Pedig hát nem kell megijednünk. Ahogyan kiteleltünk eddig — bátran kimondhatjuk, minden nagyobb nyomoruság nélkül, — azonképpen, merjük állítani, hogy Isten segítségével, ha nem is zsiros nagy jólétben, de éhség, koplalás nélkül kibírhadjuk aratásig, ha magunk is úgy akarjuk, ha mindenki akarja, ha minden itthonmaradt ember a nap minden óráján ehhez a szigorú parancshoz igazodik. Ezt az országot, ennek az országnak a népét sem időjárásnak, sem semmiféle ellenségnek kiéheztetnie nem szabad! Ebben az országban nem vesztethet éhen senki. Ebben az országban meg kell, hogy legyen mindenkinek a maga mindennapi kenyere. Nem sok, csak éppen amennyi szükösen elég. Minden étkezéshez egy-egy karéjka.

Ahogy hadbavonult véreinknek csak egy jelszavuk van: „Győzünk kell!“ és Hindenburg, e minden idők legnagyobb hadvezére, bizvást állítja, hogy győzünk is, mert nekünk jobb az idegrendszerünk, mint az ellenségeinké: ugyanugy az itthonmaradt dologtevő népnek pedig szintén arra legyen gondja, hogy a megélhetés tépelődé-

seitől senki, se maga, se más, el ne vesztse a fejét. Mindenki akarjon élni s akarja, hogy a szomszédja is éljen. Tehát csak akarat kell. Nagyon erős akarat. Segitse mindenkinek egy a mást, hogy mindenkinek meg legyen a mindennapi kenyere. Hogyan kell ezt akarni?

Erre is Hindenburg vezér acélidegzetű nomzeteitől vehetünk példát.

A németek törvénnyel, hatósági és társadalmi intézkedésekkel rákényszerítik önmagukat a szigorú takarékosagra, beosztják a készleteket úgy, hogy akinek merőben üres is a kamarája, Németországban még az sem fog éhezni. Lesz mindenkinek kenyere. Bizony nem fehér, de lesz.

Bejárta a német sajtót mostanában egy csudálatos szép írásmű, mely valóságos himnusz, tizpara: csolata és kiskatéja ennek a zordon, katonás kiáltásnak: Muszáj kenyérnek lenni!

Kivonatossan így szól emez írás:

Németország (mondhatjuk: Magyarország is) egy egész ellenséges világgal áll szemben, amely meg akarja őt semmisíteni. Diadalmas, dicső seregeinket nem tudja letépni. Hát, mint egy ostromlott várat, ki akar bennünket éheztetni. Ez sem fog neki sikerülni.

Miért nem? Azért, mert elég kenyérmag van az országban, hogy aratásig kibírja a lakosság. Csak nem szabad prédálni, pazarolni.

Ne etessétek marhákat a kenyérnek gyümölcsével.

Takarékoskodjatok a kenyérral, hogy ellenségeink kaján reménye szügyenné váljon.

A következő nap ugyanez a beteg elkevert egy ismert civil orvoshoz, aki most szintén katonai szolgálatot teljesít. Megkezdődik a sablonos vallatás, de magázva.

— Mi a neve? Születési helye? Mi a bajja? stb. stb.

— Hogy kerül ide?

— Itt lakik a sógorom

— Ki a sógora?

Megmondja; az orvos pedig felkiált:

— Hja, az nekem kedves jó barátom!

— Ő utasított ide!

— Maga kicsoda civilben?

— Állami főgimnáziumi tanár!

— Igen? Hát tudod, kedves barátom, majd irok neked stb.

A két orvos közül egyikőtől sem tagadható meg, hogy a beteggel szemben uri módon viselkedett. Csak azt bajos eldönteni, az viselkedett-e uribb módon, aki a tegezést átfordította magázásra, vagy az, aki magázva kezdte, de tegezve folytatta.

*

Felülvizsgálat folyik a kaszárnyában. A kórházból a bizottság elé utasított legényeket nézi végig a törzsorvos. Egy-egy kórházi jelentést fölemel az asztalról s behivatja az illető

Legyetek tisztelettel a mindennapi kenyér iránt. Akkor mindig lesz belőle nektek, akármeddig tart is a háboru. Erre neveljétek gyermekeiteket.

Ne vessetek meg egy darab kenyeret sem azért, mert már nem friss. Ne szeljétek egy karéjjal se többet a kenyérből, mint amennyit éppen enni akartok.

Gondoljatok mindig katonáinkra, a kik sokszor az őrhelyen, vagy a lövészárookban boldogok volnának, ha tarisznyájukban volna a ti elprédált kenyérdarabkátok.

Egyék mindenkinek hadikenyerét, éppen úgy táplál és éppen úgy jól lehet vele lakni, mint a másikkal.

A krumplit mindig hámozatlanul, héjában főzzétek. Ezzel sokat spóroltok. Az előzőleg nyersen hámozott krumpliból sok enivaló rész elpocsékolódik.

Ne dobjátok szemétre az ételhulladékokat. Gyűjtsétek össze, jó lesz takarmánynak. Ha magatoknak nincs lábasjóságotok: adjátok a takarmányanyagot annak, akinek van.

Ezek a legprózaibb dolgról, itt-ott szinte költői lendülettel megirt gyakorlati tanácsok, kell, hogy Magyarország népeinek is minden rétegében elterjedjenek s e komoly nagy időben mindenkinek szinte vérebé oltódjanak.

Ezekhez az érbevésni és minden iskolában megtanítani való szavakhoz mi, a mi speciális viszonyainkhoz képest még a következő jóindulatu tanácsokat függesztjük:

Szoktassa mindenkinek magát és családját a kukoricaliszt használatához. Ebből is lehet izletes ételt főzni. Csak tudni kell a módját. Gazdaasszonyaink tanulják el egymástól a készítés titkait.

A háboru humora.

Katonáknál: póttartalékos, civilben: főgimnáziumi rendes tanár egy erdélyi városban. A háboru első napjától kint volt a harmezón csak a napokban került vissza tudósucshurttal. A nyílt parancs, amint a tábori kórházban, az oroszengyelországi Novoradomszkban kapott, Nagyszébenbe, hadtestének a székelyére dirigálta. A pályaudvari üdülő állomásról a kórházba utasították. Itt a katonarvos megkérdezte:

— Mi a neved? (Hiszen csak egycsillagos freiter a tanár ur!)

Megmondja,

— Születési helyed? stb. stb. Utolsó kérdés:

— Mi a bajod?

A gefreiter ur megmondja betegsége latin nevét. Az orvos elcsodálkozva kérdi:

— Honnan tudot ezt az elnevezést?

— Annyit csak tud egy intelligens ember!

— Hát mi vagy te civilben?

— Állami főgimnáziumi tanár!

— Hát nézze, kedves barátom, majd irok magának stb.

katonákat az előszobából. Egyszerre egy beteg bosnyák vitézről szóló kórházi jelentés kerül sorra. Az van benne, hogy a beteg mankók nélkül nem tud járni.

— Hivja be azt a bosnyákot — szól az ajtónál álló altisztnek.

Az altiszt kiszól az előszobába s a következő pillanatban belép egy bosnyák katona. Keményen a törzsorvos elé lép és megáll előtte.

— Menjen a szoba sarkába! — szól rá az orvos.

A bosnyák megfordul a sarkán és odamegy.

— Jöjjön vissza!

Visszajön.

— Menjen még egyszer a sarokba.

A bosnyák odalépet, mire a törzsorvos visszahívja és rácsap a kórházi jelentésre.

— No, de ilyen ostobaság. Hiszen ez az ember ugy csapkodja a lábát, hogy öröm. Nem értem, mit akarnak azokkal a mankókkal!

Csendesen megszólal most az ajtónál álló altiszt:

— Jelentem alássan, egy másik bosnyák is van kint két mankóval.

Egyik aradi lapban a következő hirdetés jelent meg:

Lélekbe írott törvény legyen, hogy a gabonát a forgalomtól elvonni: hazaárulás!

Jo, ha egyes tehetősebb vagy előrelátóbb családok még kellő időben zsákezámra raktároztak el lisztet élelőkamráikban. Ámde akiknek ilyen lisztartalékaik vannak, ne kövessék el azt a kapzsiságot és lekiismeretlenséget, hogy bár odahaza van elegendő lisztkészletük, mégis a boltokban vásárolnak.

Ezzel, hogy nem az otthon való lisztet használják, csökkentik a forgalomban lévő mennyiséget s valósággal kivesszik a szegényebb nép szájából a kenyeret, akik kizárólag csakis a boltokban való vásárlásra vannak utalva.

Ne csak az imádság tartson tehát fenn minket, hogy add meg Uram a mindennapi kenyerünket, hanem erős akarattal magunk is arra törekedjünk, hogy mindenkinek meg legyen a mindennapi kenyere.

Ilyenképpen minden tömegéhség nélkül meg fogunk élni aratásig.

A HADISEGÉLY.

Nagyon komoly dologról van szó, nincs kedvünk tréfálkozni. Mégis, mert taláiban jellemző, egy aktuális anekdotával kezdjük:

— Mikor lesz vége a háborúnak, tekintetős uram? kérdi a béresasszony.

— Ki tudná azt Zsófi!

— Oh, csak sokáig tartana... mert-hogy csak addig kapjuk a hadisegélyt*.

Rádupláz erre a szomszédasszony:

— Biz ugy. Bár az én uramat is elvitték volna. De így nekünk dolgozunk muszáj.

Ez az adoma, mely nem mondvacsinált, hanem történeti, mert más-más változatban majdnem minden községben csakugyan megtörtént, azt a szomorú tapasztalatot igazolja, hogy egyesek erkölcsi érzületére olykor a jótékonyabb inkább ártalmas, semmint hasznos. A jobblét némelyeket restté, tunyává, dologtalanúvá tesz. Ez pedig a mai zord, komoly időkben kétzereesen országos veszedelem.

Mert míg a gazdasági erő javarésze a Kárpátokban, vagy az Al-Duna és Száva partján védelmezi a haza határait s közvetve a saját otthonát, saját tüzhelyét is, addig az itthonmaradtak a tűzhely körül ölhetett kézzel, ingyen jólétet élveznek az állam segítségéből. Olyan jólétet, aminőben azelőtt a kenyérkeresők és a saját kezemunkája után soha részük nem volt, s aminőt némelyek maguknak ugyszólván még álmukban sem mertek volna hét hónappal ezelőtt reményelni. Félhavasokként pontosan

Mindent a hazáért.

Polgártársak!

Im hazafiúi szívvvel fordulok hozzátok s kérlek titeket, hogy legyetek velem együtt segítségére szegény hazánknak. Én ezennel kötelezem magam, hogy a legolcsóbb árban minden temetést, a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig elvégzek. És a teljes árak öt százalékát a haza oltárára adom.

Magyar-Pécska, 1914. november hó.

Hazafiúi tisztelettel

Csaffás Kálmán
temv.

Ezek után remélhető, hogy a közönség széles rétegeiben mind tömegesebben fognak elhunyni, hogy a hazafias felhívásnak tehetségűkhöz mérten eleget tegyenek.

megkapják a család itthonmaradt minden tagja után kiutalt hadisegélyt, ha nincs saját házuk, ha zsellérkép laknak, még házbérre valót is kapnak, hát így nagyon sok esetben egyszerűen megrántják a vállukat: Késszépénzből élünk. Minek dolgoznánk? A sült galamb ugyanis a szájunkba repül.

Már pedig az ország üdve, a háboru sorsa attól is függ, hogy az itthonmaradtaknak és a hadbavonultaknak legyen mit enniük, s majdan legyen mit eladniuk, pénz-zé tenniük. Magyarország földművelő állam. Ha nem vetünk, nem aratunk. Itt egy talpalatnyi földnek nem szabad megmunkálatlanul, bevetetlenül maradnia!

Kik végezzék el az idén a tavaszi és nyári mezei és kerti s minden más gazdasági munkát? Csakis az itthonmaradtak. Még pedig öregek, fiatalok, emberek, asszonyok, lányok, gyermekek egyaránt, összefogva lelkesen s mindig arra gondolva, hogy nemcsak önmagukért, hanem egyúttal a hazáért és hadbavonult szeretteikért is dolgoznak.

Igy volt ez a balkáni háboru idején az ottlakó népeknél is. Soha gazdagabb természetük nem volt, mint éppen a háboru utáni nyáron. Pedig ott csupa asszony, meg gyereknép végezte az összes gazdasági munkát, mert ott még a 60 esztendőes embereket is behívták.

Hát így kell, hogy legyen nálunk is. Az itthonmaradtak tartásuk szent kötelességüknek, hogy dolgozzanak. „Aki nem dolgozik, ne is egyék”, — mondja a Szentírás.

Pedig sajnos szavahihető gazdák beszélnek, hogy már az őszi munkák idején is meglátzott egyeseken a hadisegély tunyító káros hatása. Hát ezen valahogyan segíteni kell. Akik a néphez legközelebb állanak — tanító, lelkész, jegyző urak — oktassák ki, világosítsák fel a népet, a hatóságok meg kényszerítsék, hogy aki munkabíró s eddigi életviszonyaiban ugyanis mindig a földművelő osztályhoz tartozott, az idén mindannak kettőzött erővel kell dolgoznia.

Mennyire komoly a dolog, mutatja az is, hogy a kormány is foglalkozik ezzel a fontos kérdéssel. Tizsa István gróf miniszterelnök leiratot intézett a főispánokhoz, hogy a törvényhatóságok tisztviselőivel és társadalmi uton is minden lehetőséget kihasználva a nemzeti veszedelmet képező dologkerülés bajának orvoslására. Valóban csak dicséret illeti a kormányt emez intézkedésért.

Meg kell értetni mindenkivel, hogy a törvény (1914. 45. t.-c. 7 §.) világos értelmezése szerint a munkabíró, de dologtalan családtagnál az államsegély megvonható.

Nodehát erre ne kerüljön a sor, csak azt kívánjuk, hogy aki bír, az dolgozzék, ne húzódozzék, ha munkába hívják. Hiszen csak magának és családjának használ vele, mert keres is s azonfölül a hadisegélyt is kapja. Tehát még meg is takaríthat belőle. Így lesz csak üdvös a hadisegély. Máskép kár, rontás és sárbadobott pénz.

VÁROSI KÖZGYÜLÉS.

Mult szombaton m. hó 27. tartotta meg törvény hatósági bizottságunk rendszeres havi közgyűlését, amelyen a tanácskozást főispánunk vezette.

Ezen közgyűléstől sokat vártunk, de csalódtunk, fájdalmasan csalódtunk, mert városi tanácsunk nem hozta elő azon indítványt, melyet lapunk 8. számában előadtunk. Örülünk, hogy egyik legfrequentatibb és valljuk be igen szép utcat a németek nagy császárijáról II. Vilmosról nevezték el, egy másikat meg a megboldogult trónörökösünkről neveztek el, de indítványunkról még szó sem esett. Pedig valljuk be van sok nemzeti hősnök, melyeknek emléke a megörökítést valóban megérdemli. Nemzeti önértetünk is követeli, hogy minnél többzör idéztessék fel kegyelettel, büszkeséggel nagy nevűk. Lehet, hogy az idő rövidsége miatt az ügy nem volt kelendő előkészíthető, és ezen fontos indítvány a jövő közgyűlések egyikén leendő tárgyalva.

A gyűlés lefolyása a következő volt:

A polgármesteri havi jelentéshez hozzászólásképen kérték egy gyalogősvényt a köztömethöz, valamint annak felemlítését, hány polgári és hány katonai egyén halt meg abban a hónapban.

Nagy lelkesedéssel csatlakoztak városatyáink az abauji körirathoz, melynek szellemében városunk is felterjesztést intéz a kormányhoz.

Az utcakeresztelésnél parázs vita keletkezett, indítványozók azt kérték hogy a Fehértemplomi ut neveztesse Vilmos császár utnak, az Osztheimer utca pedig Ferenc Ferdinánd utának. Miután a Fehértemplomi ut irányt mutató ut, elnöklő azt meghagyni kéri és helyébe a Városcsok utca kereszteltesse el a nagy császár nevére. Ezen vitakoztak. Véleményünk szerint nem annyira az utca szépsége jö itt tekintetbe, mint inkább a közhangulat, mely ezt az emléket állítani akarja. Kíváncsian várjuk majd a mi indítványunk tárgyalását ott is oly hevesen fogják a szép utcákat a nemzeti hősök neveinek követelni.

A városi muzeum és könyvtár vezetőség 1914 évi jelentései tudomásul vétettek.

Egy régebbi határozatot az örömházak áttételéstárgyában a belügyminiszter nem hagyta jóvá, amiért ezen ügy a rendőrkapitánysághoz utaltatott.

A városi fogyasztási hivatalnokainak 80 kor. drágasági pótlékot utaltak ki. A Trembalszky ösztöndíj Dimitrievics Velimirk adatott ki Steller Antal körvasut engedménye egy évre meghosszabbított. Ugyanigy tudomásul szolgál a városi villamos koncesszió is.

A városi kórház tervai változtatásra szorulnak, miután a tervező Kopacssek Gy. hadbavonult, ezen munkálatok a háboru utánra hagyatnak. A vadászbérlétekből 25% átengedtetik a hegyközségnek, az összeg azonban évente megállapítatik. A nagyréti lecsapoló csatornák tisztítására kb. 7000 k költség előirányoztatott.

Wolfner Vilmos beadványát a közgyűlés magaévá tette és a magas miniszteriumhoz felterjesztés intéztetik 40 kocsiakománnyal kékkő és 11 kocsiakománnyal raffia beszerzése tárgyában. Valamint megkérendő a honvédelmi miniszterium eszközölné ki, hogy a német kormány francia hadifoglyokat engedne át szülő munkákra.

A város pénzei mint eddig hat helybeli takarékpénztárban helyeztetnek el. A rendőr legénység ruháit Rosenthal A. utóda budapesti cég fogja szállítani. Heinrich Sebestyén a honvéd agyusezred taktanya tervezőjének az esedékes részlet 10.000 k

kiutalványoztatik Kobold Alajos borügynök kérelmének a város polgári kötelékbe való felvétel tárgyában hely adatik, amiért az árvaalpnak 80 k fizet.

Dr. Froniusz Gusztáv tiszteletbeli városi főorvos három havi szabadságot kér. Megadott, de egyszersemind a nyngdíjaztatási eljárás foganatosított.

Interpelláció nem volt.

NAPIHIREK

HŐSI HALÁL

Gyászoló özvegyek, siró árvák, bánattól lesújtott anyák és apák nagy száma jár kel most. Mindinkább sokasodnak a gyász kalapok, a gyászkendők, mert aligha van család, melynek körébe a bánat elviselhetlen fájdalommal be nem köszönt volna. Nap-nap után érkeznek a lesújtó hírek, a világháború dicső hőseiről, akik hazáért, királyért eltűntek áldozták fel. Sokan csak vértüként ontották és halálos sebükkel érkeznek valamely kórházba. Ott a gondos orvosi kezelés az önfeláldozó ápolás megtesz mindent, hogy ezeket az életnek megtartsák. Néha azonban ez mindhiába, a sors sujtó keze a kéréhetetlen halált küldi. Így történt a Vörös Kereszt Hadikórházban a hol mult évi december eleje óta többek között a déli harctérről érkezett két súlyos sebesült volt ápolásban. Az orvos, az ápolónők megtették mindent, hogy a két fiatal alig 22 éves harcost az életnek megtartsák. Mindhiába, a halál mindkettőt elszólította. Egyik mult szombaton halt meg, Vajda Ferenc mezőmadarasi illetőségi 62. gyalogezred katonája volt kinek hűlt tettemét bánatos öreg anyja haza vitette, ott nyugszik már csendes falusi temetőben. A másik Konrádi János könyvruszkai illetőségi 34. ezredbeli katona kedden éjjel hunyta le szemét, édes apja akkor érkezett ide de már csak fiának hideg holttestét ölélhette. A hősök közös sírjában lett örök nyugovó helyet. Bánatos szülőik legyen fáó szívetekre ír azon tudat, hogy ők a hazáért haltak meg.

Március idusa Közleg a nagy nap, minden évben a magyarság és a hazafias érzelmű polgárság karöltve ünnepli meg e napot. Mint hirt az ideit még pompásabb lesz, mert a most folyó orosz verés eszünkbe hozza, hogy ők voltak azok, akik akkor két emberöltő előtt ezt a szépen fejlődő szabadság virágát véresen letiporták. Dőlben lesz a Közművelődési egyeslet ünnepélyes felvonulása, este az Ifj. Önk. Egyeslet rendez a Kaszinó vendéglőben hazafias ünnepélyt.

Athelyezés. A rövid hivatalos jelentés: »Szabó István kir. segédtanfelügyelő hasonló minőségben Nagybecskerekre a Torontál vármegyében tanfelügyelőséghez helyeztetik át«. — Örömet és szomorúságot idézett fel a verseczi magyarság körében. Öröm, hogy a távozó anyagi sorsán javíthat, levertség, hogy egy puritán jellemű, a magyarságért mindig sikra szállni kész agilis harcost veszít. Távozásával a magyar társadalomban új támadt; ő úgy a komoly munkában állotta meg a helyét, mint a kedélyességben volt mester. Különösen a »V. M. I. Ö. E.« fájlalja távozását, a melynek ő éveken át önfeláldozó tevékenységű titkára, és az ő hathatós tevékenységének köszönhető, hogy ezen egyeslet ma már Verseczen a közművelődés terén vezető szerepet játszik. De távozásával a tanítóság is jóakaró tanácsadót

mindig kész volt az ügyes-bajos dolgaiban nekik segítségére lenni. A távozott új állomás helyét máris elfoglalta, ismervé őt, bizonyára ott Nagybecskerekben is oly kiváló szerepet fog játszani, mint vezette itt a kulturális életet.

Háborús felolvasások. A »V. M. I. Ö. E.« háborús felolvasásainak utolsó előttiől kell beszámolnunk. Amikor ezen sorozatos előadás ciklus kezdetét vette elismeréssel nyilatkoztunk azon körülményekről, mellyel ezen valóban érdekesnek ígérkező értekezések meghallgatására az egyeslet vezetősége alkalmat nyújtott. Aki végigkísérte referádánk sorozatát meggyőződést szerezhetett afelől, hogy az előadók egytől egyik az egyeslet nemes intencióitól áthatva, magas nivóju előadással költötték le a hallgatóság figyelmét. De talán egyik sem volt oly érdekesítő, mint a csütörtöki: a tömeglélektan. Az előadás tárgya valami elvont, ismeretlen sejtetett, de az előadó Hlubovszky Károly községit tanító könnyed előadásával, mélyre ható gondolataival, alapos készültségével, választékos nyelvezetével, szép és találó hasonlataival, ugy lekötötte a szép szánu hallgatóság figyelmét, hogy ez nemcsak megismerte, hanem jól meg is értette ezt a témát és sok tekintetben tisztább a látóköre egyes kérdésekben a melyekről alig volt halvány sejtelme. Ennek a gyönyörű előadásnak helye volna egy elterjedt szépirodalmi lapban, hogy minnél szélesebb körben ismerjék meg ezeket nagy igazságokat, melyeket az előadó oly érdekesen tudott egybe fűzni. Jövő csütörtök lesz a háborús ciklus utolsó előadása Pongrácz Alajos a háborúk hatásairól fog értekezni. Erre felhívjuk a közönség figyelmét.

Március 11. A háborúk hatásai, Pongrácz A. **Vörös Kereszt hangversenye.** Említettük, hogy a Vörös Kereszt Hadikórház ápolónői jótékonyasági hangversenyt rendeznek. A hangverseny március hó 24. fog megtartatni s már is nagy az érdeklődés. A műsor igen válogatott lesz, ismert művészek és műkedvelők fognak a közönségnek valóban műélvezetet nyújtani. Nehány közreműködő nevét sikerült megtudnunk. Renger Frigyes, Ferch Vilmos, Billek Károlyné, Weitner Ferenc, Nöcker Béla, Szaisz Tibor, Schifnoska Manó, Hanel Ferenc és egy válogatott férfi quartet. A nevek elegendő biztositékot nyújtanak arra, hogy a hangverseny valóban művészi est lesz és közönségünknek alkalom nyújtatik komoly zene és énekben élvezetet nyerhetni.

Hadi beszédek. A honvédelmi ministerium Hadségélyző Hivatala népszerű füzetekben kiadja azokat a tanulságos és lélekművelő beszédeket, amelyeket a háború óta legkiválóbb államférfiaink, főpapjaink, tudósaink, íróink és politikusaink tartottak a nyilvánosság előtt, az országos Hadségélyző Bizottság felolvasási sorozatán. A hazafias, igaz magyar szellemtől áthatott beszédek retorikai szempontból is rendkívül becsesek. Gondolatokban gazdag, gyönyörű munka valóban, a közönség jól teszi, ha a tízfélres füzeteket megvásárolja és összegyűjti. Nagyszerű és maradandó emlékei lesznek a füzetek annak a hazafias föllángolásnak és együttérzésnek, amely a nemzet minden rétegét oly megható módon egyetlen táborba terelte a magyar nemzeti becsület és a magyar nagyság védelmére. Eddig gróf Apponyi Albert, Csernoch János, báró Hazai Samu, gróf Tisza István, gróf Andrássy Gyula, Prohászka Ottokár és Rákosi Jenő hadibeszédei jelentek meg. A füzetek Az Általános Beszerzési és Szállítási R. T. útján (Budapest, V. Kádár utca 4.) rendelhetők meg de kaphatók a dohánytözsdékben is. A befolyó tiszta jövedelmet a háborúban elesett vagy a kapott sebek következtében elhalt katonák özvegyei és árvái javára fordítják.

Szerkesztői üzenetek.

J. J. Versecz. Kis életképe szépen indult, de később ellapult, sőt egyes képtelenségek is vannak benne. A jövőben csak a papir egyik oldalára írjon.

3065|1915

A m. kir. ministerium 761|1915 M. E. sz. rendelete a buza és rozsliszt kimelése tárgyában 649|1915 M. E. szám alatt kiadott rendelet életbeléptetésének elhalasztásáról.

A m. kir. ministerium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1912: LXIII. t.-cikknek és a hadi szolgáltatásokról szóló 1912: LXVIII. t.-cikknek kiegészítéséről szóló 1914: L. t.-cikk alapján a következőket rendeli.

A m. kir. ministerium által 649|1915 M. E. szám alatt a buza és rozsliszt kimeléseéről kiadott rendelet 7 §-ának következő rendelkezése: »Ez a rendelet március hó 1-ső napján lép életbe akképen módosul, hogy a szóbanlevő rendelet életbelépésének időpontját, kelő mennyiségű tengeri liszt forgalomba jutásához képest akár az ország egész területére, akár egyes részeire a belügyminister állapítja meg.

Kelt Budapest, 1915 február hó 25.

Gróf Tisza István s. k. m. kir. ministerelnök.

3101|1915 sz.

Hirdetmény.

A földmívelésügyi minister ur a közérlemezés és az állattenyésztés érdekeit minden eshetőségre biztosítani óhajtván, felhatalmazta az országos gazdasági bizottságot, hogy az alatt megjelölt kivételes áron azon tengeri készleteket is megvásárolja, a melyek a vár. tanácsnál f. é. március 15-ig bejelentettek.

Felhívom tehát a termelőket, hogy tekintettel az idő rövidségére a városi tanácsnál (Held Gusztáv gazdasági tanácsos irodájában) haladéktalanul jelentsék be, hogy milyen mennyiségű tengerit adnak el az országos gazdasági bizottság részére.

Az országos gazdasági bizottság a m. kir. ministeriumnak 614|1915 sz. rendelete alapján a f. évi március hó 15-ig önként bejelentet tengeriért a magán forgalomba nézve h. t. s. g. állapított árnál többet nevezetesen közönség és lófogu, vagy kevert tengeriért mm.-ként 27 (huszonhet) korona a cinquantin florentini, putyi és tshér gömbölyu tengeriért mm.-ként 30 kor. fog fizetni.

A megvett tengerit az eladó egészsége minőségben időszakilag száraz, morzsolts és rostalt állapotban a rendelkezésére adott szakokban vagy esetleg nyit fuvarban a legközelebbi vasúti, vagy hajó állomásra szállítva, akkor tartozik átadni, amikor erre felhivatik. A tengeri ára az átvételkor készpénzben azonnal kifizetettik készpénzfizetés nélkül a tengerit az eladó nem köteles átadni.

Ha az átvétel április vagy majus havában történik a vetelárhoz közönséges és lófogu vagy kevert tengeriért havonként egy korona, egyéb tengeriért havonként 50 fillér többlet jár az eladónak.

Amidőn az eladó készletek azonnali bejelentésére a gazdaközönség figyelmét felhívom, megjegyzem, hogy ha március 15-ig ez a uton nem sikerül az egész szükségletet biztosítani, kénytelen lesz a földmívelésügyi minister ur a kényszer requirálást elrendelni, de nem a most meg ajánlott kivételes áron, hanem a hatóság által megállapított árak alkalmazásával, Versecz, 1915 március 2-an.

Polgarmester helyettes:

Bodry, vár. tanácsnok.

2000. évi M. évi 18.—1915. szám

Hirdetmény.

A 1886. évi XX. t.-c. alapján utasítottak mindazon népfőlkérésre kötelezettek, kik az 1873., 1874., 1875., 1876. és 1877. évben születtek és sorozó vagy vegyes felülvizsgáló bizottság által fogyerképtelenek osztályoztattak, illetőleg katonai vagy honvéd felülvizsgáló bizottság által a közös hadsereg, haditengerészet, a honvédség vagy a csendőrség kötelekéből 1914. év július 31-ig elbocsátottak, vagy állítási kötelezettségüknek eddig eleget nem tettek, továbbá azok a fent felsorolt években született egyének, kik időközben a magyar állampolgárságot, illetőleg bosznia—hercegovinai tartományi illetőséget megszerezték és állítási kötelezettség alá már nem estek, hogy összeírásuk végett a tartozkodási helyi községi előjáróságánál (városi hatóságánál), községvezetőkben a körjegyzőség székhelyén jelezzék és pedig f. évi márc. 7. és 8-án, 1873. márc. 9. és 10-én, 1874. márc. 11. és 12-én, 1875. márc. 14. és 17-én, 1876. márc. 18. és 19-én 1877. évben születtek.

A jelentkezés alkalmával a népfőlkérésre kötelezettek neán birtokában levő munkakönyv vagy más, a személyi adatokat feltüntető okmány illetőleg népfőlkelési igazolványi könyv, igazolásul felmutatandó.

Az összeírásuk végett fentiek szerint jelentkezésre utasított egyének, összeírásuk után az előjárásnak később közzéteendő rendelkezéséhez képest folyó évi április 6-tól május hó 4-ig terjedő időközben és helyen népfőlkelési bemutató szemlére fognak behivatni és elővezetelni s ott alkalmasságukhoz képest osztályoztatni.

Az alkalmasok bevonulásuk idejéről hirdetmény útján nyerneik értesítést.

A népfőlkelésre kötelezett, a bemutató szemlére egy megbízható kíséreléssel fognak utazni, s úgy oda mint vissza a va uton a harmadik osztályon a (gőzhajón a második osztályon) ingyen utaznak.

A magyar szent korona országainak területén tartózkodó azon osztrák állampolgárok és bosznia és hercegovinai tartományi illetőségű egyének, kik a felhívott korosztályokhoz tartoznak, hasonlóképpen iratnak össze és hivatalnak be bemutatató szemlére, mint a magyar állampolgárok.

Azok a népfőlkelésre kötelezettek, akik a bevett, vagy törvényesen elismert vallásfelekezetek papjelöltjei, vagy pedig, akik végzett tanulmányaik alapján a véderőltörvény 21. §-a értelmében az egyévi önkéntesi kedvezményre jelenleg igényvel bírnának, ebbeli minőségüket a bemutatató szemlén az illető intézet bizonyítványával igazolni tartoznak.

Az összeírásnál tehát a fentiek értelmében mindenkinek meg kell jelennie.

A népfőlkelési bemutató szemlén való megjelenés és egyúttal bizonyítalan időre a népfőlkelési tényleges szolgálat alól is felmentetnek. a következők:

a) a pénzügyorségnél tartósan alkalmazott népfőlkelésre kötelezettek; — b) a vasutaknál és azok műhelyeiben, a forgalmi pályafentartási, vontatási, műhelyi és szertári szolgálathoz, továbbá a m. kir. vasgyárak központi igazgatóságánál és az annak vezetése alatt álló gyárakban és üzemekben tartósan alkalmazott népfőlkelésre kötelezettek; — c) a posta- és távírdaintézetnél, az I. cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társaságnál, a magyar királyi Folyam- és tengerhajózási részvénytársaságnál, a Délnémet dunagőzhajózási társaságnál, valamint egyes, a hadiforgalomban résztvevő s a cs. kir. triesti tengerszállítási vezetőség által külön kivételendő tengerhajózási vállalatoknál állandóan forgalmi szolgálatot teljesítő, vagy az azokhoz tartozó gyárakban és műhelyekben tartó alkalmazásban álló népfőlkelésre kötelezettek; — d) a kőszénbánya-munkásosztályokhoz tartozó népfőlkelésre kötelezettek; — e) a községek és városok által kiállított népfőlkelési munkások, valamint az egyéb különleges hadicélú szolgálatokra igénybevett népfőlkelésre kötelezettek; — f) azon népfőlkelésre kötelezett egyének, akik a népfőlkelési tényleges szolgálat alól már eddig is névszerint felmentve voltak; végül g) a bevett és a törvényesen elismert vallásfelekezetek felszentelt papjai illetőleg felavatott lelkészei és papi jellegű tanárai.

Az itt felsorolt népfőlkelésre kötelezettek az e) alatt említettek kivételével alkalmazatásukat, valamint azt, hogy ezen alkalmazásban már 1915. évi január 1. óta állanak, az összeírás alkalmával községi előljáróságuk (városi hatóság, körjegyző) előtt, illetve az f) alatt felmentésüket előljáró hatóságuk, igazgatóságuk, illetve

munkásosztály parancsnokságuk, a vasutak és azok műhelyeinek alkalmazásában állók szolgálati főnökségük által kiállított bizonyítványával igazolni tartoznak.

Nem tartoznak megjelenni a népfőlkelési bemutató szemlén a nyilvánvalóan alkalmatlanok.

Azon népfőlkelésre kötelezett, a ki a népfőlkelési bemutató szemlére szóló behívási parancsnak nem tesz eleget, azt karhatalommal vezetetik elő és a katonai behívás iránti tanúsított engedetlenség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t.-cz. 4. §-a értelmében két évig terjedhető börtönnel büntetetik.

Kelt 1915. évi február havában

2679/915.

Hirdetmény.

A város tanácsa közhírré teszi, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter ur az 1912 évi LXIII. és LXVIII. és az ezeket kiegészítő 1914 évi L. t.-cikkben, valamint a m. kir. miniszteriumnak 240—915. számú rendeletével adott felhatalmazás alapján elrendelte a város egész területén a

buza, rozs, árpa és zab

készletek összeírását és az alábbi módon meghatározandó feleslegeknek az országos gazdasági bizottság részére leendő lefoglalását

Köteles ez okból a város minden lakója, kinek birtokában buza, rozs, árpa és zab készlet van, az e célból nála megjelenő bizottságnak az egész készletet hűen bemondani és azt előtte feltárni.

A bizottság za egész mennyiséget ott helyben nyilvántartásába veszi, a házi szükségletre szükséges részt kiszámítja és az ezen felüli mennyiséget lefoglaltnak jelenti ki.

A lefoglalt gabonát annak tulajdonosa senkinek el nem adhatja vagy másnak át nem engedheti, hanem köteles azt az országos gazdasági bizottságnak, a hatóságilag megállapított legmagasabb áron átadni s ez okból vagy azonnal, vagy a földművelésügyi miniszterium meghatalmazottja által meghatározott időben az általa kijelölt állomáshoz oda szállítani.

Az összeírt készletből a lefoglalás tárgyát nem képezi s így a tulajdonos birtokában és használatára meghagyandó:

1. A mindenkori kormányrendelet a keverésre vonatkozó intézkedéseinek figyelembevételével a családban levő minden személy részére összesen 108 kg, buza rozs és árpa, továbbá a szegődményesek, napszamosok és szakmányosok részére járandóságuknak a legközelebbi termésig hátralevő időre eső része.

2. Vetőmagra minden bevetendő kat. h. 110 kg. árpa, illetőleg 130 kg. zab.

3. Takarmányozásra minden fedező csődörre 12 mm. minden szopós vagy választott csikóra 150 kg. zab, minden malacos kocadisznóra a kocák részére 100 kg. árpa.

A lefoglalt s beszállítani rendelt gabonának hatóságilag megállapított maximális árát az átadáskor fizeti ki az országos gazdasági bizottság meghatalmazottja.

Figyelmezteti ennél fogva a tanács mindazokat, kiknek birtokában buza, rozs, árpa vagy zab készlet van, azt azonnal pontosan mérjék fel, hogy a helyszínén megjelenő összeíró küldöttségnek hűen mondassák be, mert az összeírás adatai még felül is vizsgáltnak, s mindazok, kik a birtokukban lévő gabonamennyiséget egészben vagy részben eltűkolták, vagy a zár alá vett gabonát felhívásra az országos gazdasági bizottságnak be nem szolgáltatják, az 1914 évi L. t.-cikk 9 §-a értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fognak büntetettetni.

A városi tanács azonban nemesak elvárja, de bizton reméli, hogy a város minden lakója nem a büntetéstől való félelemből, hanem lelkének hazafias sugallatát követve fog ezen felhívásban meghatározott kötelezettségének pontosan eleget tenni.

Verecz, 1915. feb. 20.

Városi tanács.

Özv. Kirchner-féle műintézet

(Cégtulajdonos: **Kirchner Ernő**)

ajánlja magát minden e szakmába vágó munkák elkészítésére.